

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

I. Deus meus es tu; ne discesseris à me: quoniam tribulatio proxima est:
quoniam non est, qui adjuvet. Ps. 21. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

MARTIUS.

I.

DEUS meus es tu: ne discesseris à me: quoniam tribulatio proxima est: quoniam non est, qui adjuvet. Ps. 21. 12.

1. **C**onsidera hæc verba semper ore circumferenda, dum viciniū morti te cogitas, quandoquidem hæc ipsa verba sunt, quibus usus est Psalter in personā moribundi: *DEUS meus es tu, ne discesseris à me, quoniam tribulatio proxima est, quoniam non est, qui adjuvet.* Et quando major esse potest necessitas, ut **DEUS** non discedat à te, quam in illā supremā horā? cogita hinc pendere aternitatem sive præmii sive supplicii.
2. Considera, mortem vocari Tribulationem, quia est quædam Epirotine tribulationum, quas in hoc mundo est reperire. Magna tribulatio censetur exilium. At majus exilium esse nequit ipsā mortē, quæ nec unum quidem locum facit reliquum in terrā. Magna tribulatio amissio notorum, familiarium, cognatorum, quos adeo diligebas. Istos omnes mors aufert. Magna tribulatio spoliari facultatibus. Mors nec obolum relinquit. Imò simul cum fortunæ bonis etiam te spoliat obsequiis, commerciis, magistratibus. Magna tribulatio destitui sensibus, visum, auditum, loquelam perdere: & hoc tamen in morte contingit. His adjuuge dolores morborum, qui eam comitantur, nauseas, amaritudines, ardores, convulsiones.
- Sed præ omnibus illa tribulatio vocatur, quia tribulationem affert omnium, quas experiri possumus, maximam. Quam illam? Male conscientie tormentum. O quam istud in morte crudeliter sæviet! *Cur timebo in die malæ, quærit Psalmista Ps. 48. 6. Iniquitas calcanei mei circumdabit me.* Illa iniquitas, quam modò, ut sic loquar, calce premis, quam non apprehendis, non astūnas, in morte instigantis apparebit, qui te ex omni parte circumdabit terroribus. Quocumque te vertas, videbitur tibi illā horā nil aliud obversari oculis quam peccatum tuum. Evanescent ex animo voluptates omnes, læta, honores. Sola se repræsentabit iniquitas tua. Placeat igitur nunc circumspicere tamisper, sed mente seriā, qualis sit iniquitas, quæ majoris tribulationis in morte causa possit esse, ut jam nunc avertas. Noli spernere, noli spernere, tunc enim non erit, ut tunc est. Nunc conceditur mitigare conscientia lætatum, objecto malo medicato alicujus relaxationis, quæ divertat canem, faciendo malum, & blandè persuadendo non esse tam fœdum, ut depingitur. Tunc verò non sic erit. Nimis quam bene cognosces fœditatem peccati tanquam operis pessimi, planèque mor-

MAR

mor-

monstroſi. Ex aliâ verò parte non erit pabulum, quod obijciatur cani, quia jam advenit *dies finitionis* Eccleſ. 40. 1. Finierunt confabulationes, finierunt convivia, finierunt venationes, finierunt ludicra. Tuum eſto iudicium, quàm horrendos canis ita famelicus edicturus ſit lattatus. Vis, ut verè aquieſcat? Ejice quamprimùm latronem cordis, ſecus ſi feceris, O quàm clarè tunc cognofceſ, conſcientiâ monente, tuam dementiam, perfidiam, ingratitudeſ, temeritateſ, perditionem irreparabilem! Hæc eſt tribulatio omnium maxima, conſcientiæ remorſus. *Inter tribulationes humana anima nulla major eſt quàm conſcientiæ delictorum*: ut ajebat Auguſtinus. Hæc verò nunquam erit major quàm in morte, quando anima jam propinquans Tribunali ſtare ſibi videbitur coram Iudice irato, delatores ſuos videre, audire accuſationis capita, & in prædam dari licitoribus.

3. Considera hanc tribulationem jam jam imminere: *Proxima eſt*: & forrè propior, quàm tu credas. Ideo mortem non reformidas, quia ſemper illam ſpectas ut remoram. An noſſe cupis, quàm propinqua ſit. Non minus quàm occaſiones illæ vel à naturâ, vel à conſilio, vel à caſu profecta, quæ ſingulis momentis illam poſſunt accerſire. Confidis fortaliſ annis juvenilibus, ætatis robori & vigori: ne fidas, mors juvenes æquè ac ſenes ferire poteſt. Idcirco imaginare tibi illam ſemper accinctam gladio & arcu. *Gladium ſuum vibravit, arcum ſuum tetendit.*

Gladio ferit ſenes, ut non ampliùs reſurgant: arcu petit juvenes, ut non eſſugiant. Et adhuc longam tibi vitam polliceris? quàm longam? annorum quinquaginta? non parum hoc eſſet. Aut ſexaginta? hoc eſt oppidò incertum. Aut ſeptuaginta? vix eſt ſperabile. Sed etſi forer: *Numquid paucitas dierum tuorum finietur brevi?* Job. 30. 20. An non vides, quàm hi anni celeriter avolent? Cerrum eſt, futuros non fore longiores præteritis. Metire ætatem, quæ fluxit, videbis, an velocius tranſiverit. *Dies mei velocioreſ fuerunt curſore*, dicebat Job. 9. 20. Curſor, quacunquæ ſit robuſtus, neceſſe habet per intervalla gradum ſiſtere ad reſpirandum, quemadmodum ipſe Hercules ſolebat, cùm illos ſuos abſolviffet paſſus, qui deinde menſuram ſtadio dederunt. At tempus nunquam ſiſtit gradum. Quid igitur facies? Cavebis, ne perdas. Cito cito reſtuas compone. *Vaſa transmigrati- onis fac tibi*. Jer. 46. 19. Conſitere, prout in morte feciſſe cupies. Solve quamprimùm pauperes creditores, ſolve Eccleſias, ſolve monaſteria, exequere legata pia. Si habes inimicitiam, quæ tibi negotium faceliſſit, abrumpe, tolle, compone quocunquæ pacto etiam, ut tibi videretur, parum honorifico; quia cùm breves ſunt dies, non oportet illos amittere: *Quis enim deſpexit dies parvos?* Zacch. 4. 10.

4. Considera denique mortem non ſolum eſſe tribulationem omnium maximam, non ſolum eſſe proximam, ſed etiam abſque auxilio: *Non eſt, qui adju-*

adjuvet. Nisi Dominus tunc succurrat; miserum te! videbis, quomodo omnes amici, quondam tam chari, te destituant. *Vir repromittit proximo suo, & cum perdidit reverentiam, derelinquitur ab eo*, ait Ecclesiasticus c. 29. 23. Tu certe illorum causa plus forsitan fecisti, quam debebas. Sed quid illi? expecta, dum à medico sis depositus, (ubi etiam summi principes perdunt reverentiam) tunc videbis, quid futurum sit. Tergum tibi ventent; imò multum erit, si non cubile tuum, uti nonnullis accidisse vidimus, palam diripiant. Ipsis Religiosis, qui tibi ex charitate assunt, parochis, & pastoribus grave erit diu circa lectum consistere, ob putredinis tuæ malignitatem. Parvula imago Crucifixi sola tibi erit refugium in tam arumnosa tribulatione. Quà verò fronte illum aspicias, quem à te contemptum meministi? O dolorem cordis! O luctum! Ecce amici, quorum gratiâ tocies legem tuam Domini tam boni conculcavi, vel certe non perfectè observavi, *Surgant & opulentur tibi*: Deut. 32. 38. Evanuerunt. *Non est, qui adjuvet*. Et ut illi velint; quid demum boni facere tibi possunt? pro te precari? at quàm pauci erunt, qui id faciant cum fervore. An credis, ubi mortuus fueris, quenquam fore, qui non dic' insequenti denuò ridere velit, ut antè? nemo erit, qui tui causâ vel unam horam somni perdat, nisi forte ex formidine. Quantò igitur satius foret bene consentire cum Domino, qui solus in morte auxiliari tibi potest? Relin-

que tandem tot amicitias, familiare congressus, officiosa commercia, quibus dies integros consumis. Pedibus protere tam multos tamque variorum respectus. Non tam abjectè servias creaturis ingratis, perfidissimis, aut certè nihil omnino tibi profuturis. Arctè complectere amicum tuum fidelem: *Ipsè enim dixit: non te deservam, neque derelinquam*. Heb. 13. 5. O verba plena suavitatis! sæpe manu apprehende Crucifixum, cum quo credibile est te aliquando moriturum, & fidem illi sponde. Osculare ipsum, stringe brachiis, calidis lachrymis infunde quasi moribundus, & eos exerce actus, quos fortè sub illam vitam exitum exerceere non poteris. Roga illum, ut te deserat protectione. Roga illum, ne te derelinquat præsentia. Quem utrumque favorem in eo discrimine jam multis præstitit. Et si tunc aliam non habueris, qui adjuvet, parùm refert. Confidenter dicamus. *Dominus mihi adjutor, non timebo, quid faciat mihi homo. ib.* Si JESUS tibi saveat, utique curæ tibi esse non deber, quid tunc faciat quicumque homo carne composuit. Nisi fortè per hominem hoc loco ipse Dæmon intelligendus est, qui sæpe in sacris litteris homo nuncupatur. *Inimicus homo, malus homo, mendax homo*. Non quòd ab ipso in morte quidquam humanitatis expectare debeas, sed quia subegit hominem, uti Scipio dictus fuit Africanus ab Africâ subactâ.

* * *